

Bernadette Neelissen

Karel Kindermans:

*een niet te stuiten,
doch schuw chroniqueur*

Interview met Karel Kindermans
voor expositie 'Couleur Locale'
bij Walgenbach Art & Books

Dor

Annie MG

Schmidt

Gosreeve

Dor

Karel na 60

teekent

PIUK

van de

Petteflet

15

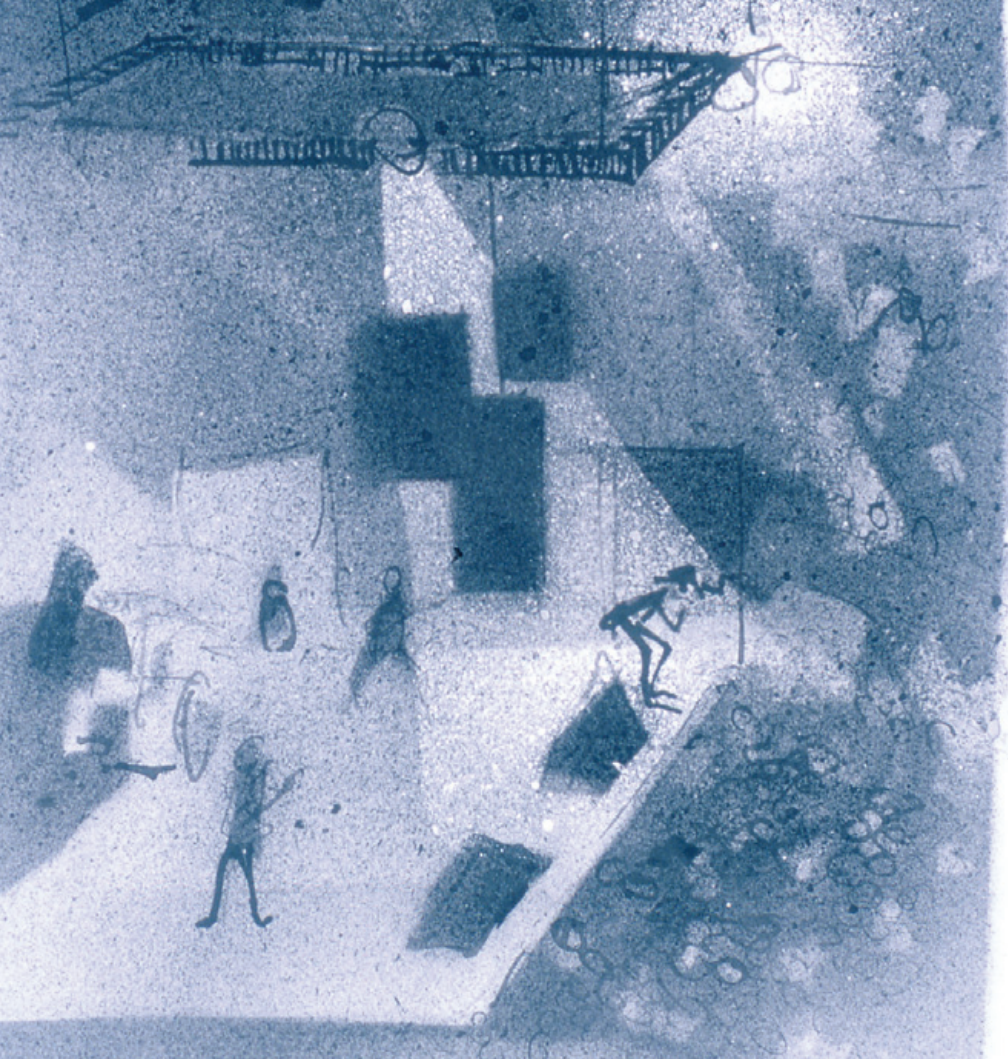
Koullina man '15

Bernadette Neelissen

*Karel Kindermans:
een niet te stuiten,
doch schuw chroniqueur*

In 1994 ontmoette ik Karel Kindermans voor het eerst. Ik had zijn ‘spattekeningen’ gezien aan de muren van een eetcafé in de binnenstad en was verkocht. Karel had met een eenvoudige rietpen en een tandenborstel zo ongeveer mijn ziel gevangen: in de stijl van zijn (en mijn) grote held Ralph Steadman zette hij in lijnen die trilden van leven de essentie van mijn favoriete schrijvers en muzikanten op papier. Ik vroeg hem of ik hem mocht interviewen voor de krant. Dat mocht.

Drieëntwintig jaar later vraagt hij me om een tweede stuk, dit keer voor een expositie bij Hans Walgenbach. In paniek vraag ik bedenktijd. Ik ben een schaduw van de persoon die ik destijds was. Maar Karel is Karel. Daar zeg je geen nee tegen. Niet dat hij dat afdwingt, integendeel: ik heb hem leren kennen als een zeer bescheiden, bijna schuw mens, dat eerder een ander de ruimte geeft dan zichzelf. Je zegt ‘ja’ tegen Karel omdat het zo’n verdomd aardige gozer is. En omdat-ie zo verdomd mooi kan tekenen.

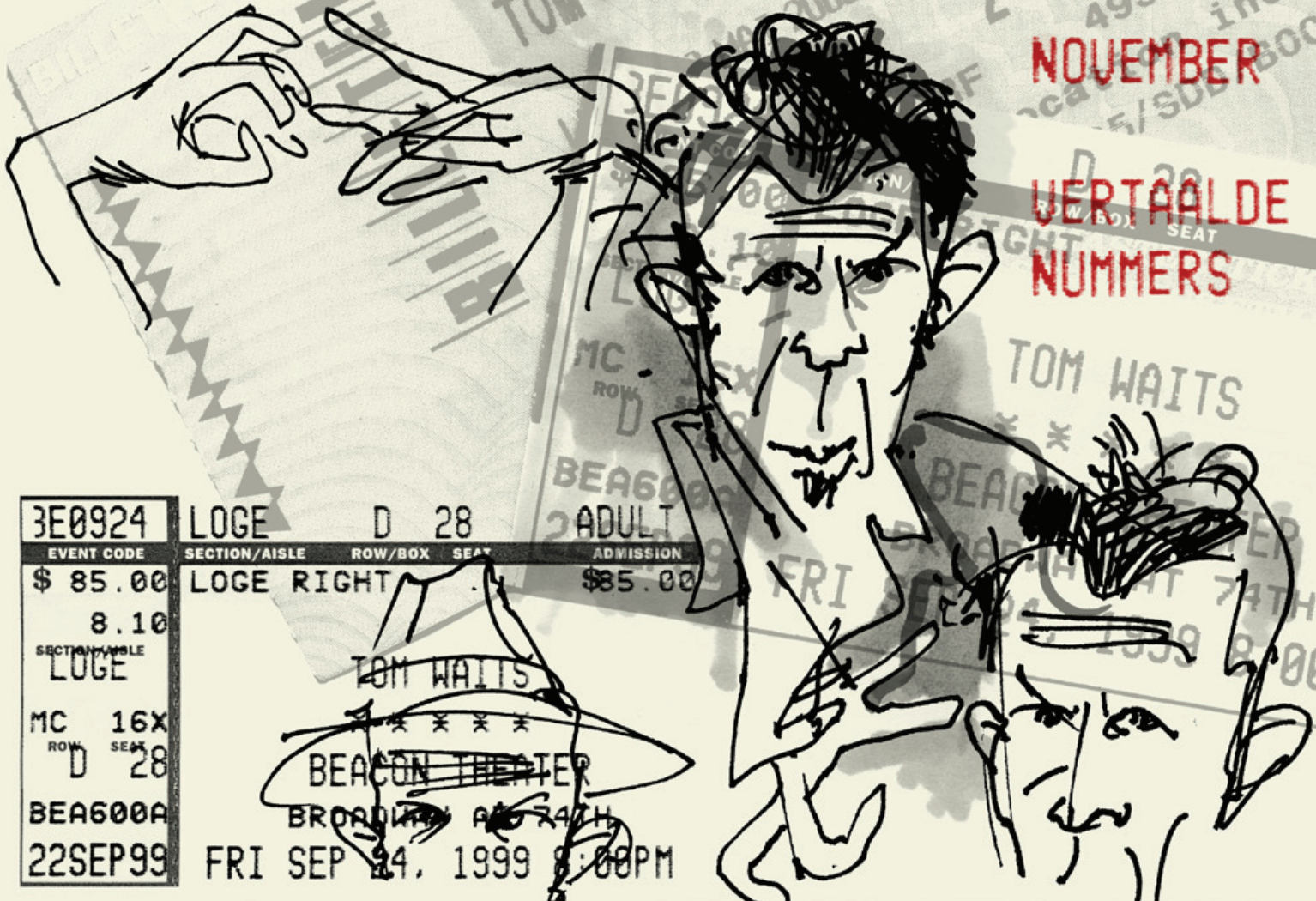

*'Met deze expositie
kom ik uit de kast als
kunstenaar'*

NOVEMBER

VERTAALDE
NUMMERS

3E0924	LOGE	D	28	ADULT
EVENT CODE	SECTION/AISLE	ROW/BOX	SEAT	ADMISSION
\$ 85.00	LOGE RIGHT			\$85.00
8.10				
SECTION TABLE				
LOGE				
MC 16X				
ROW SEAT				
D 28				
BEA600A				
22SEP99				

TOM WAITS
*****
BEACON THEATER
BROADWAY AT 74TH
FRI SEP 24, 1999 8:00PM

Hij is wat voller in zijn gezicht geworden, minder jongensachtig. Hij straalt meer zelfvertrouwen uit dan toen. Maar zijn glimlach is dezelfde, licht onzeker, zachtaardig. Hij praat op rustige toon, denkt veel na over zinnen, vraagt regelmatig of hij niet te vaag is. “Er is ontzettend veel veranderd sinds dat eerste interview. Dat jaar was wel een ijkmoment trouwens, de expositie in Soif was de eerste keer dat ik buiten mijn eigen eh.. verwachtingsveld trad. Ik verslond toen boeken van Céline, Kerouac, Bukowski, terwijl ik daarvóór eigenlijk heel weinig had gelezen, dat begon voor mij pas na school. Die boeken vormden voor mij de eerste stappen richting mijn eigen vingerafdruk.

Ik had in die tijd een enorme honger om dingen te doen, elke dag lezen, elke dag een tekening maken.”

In 1994 ging Karel voor het eerst naar New York, ‘als jonge bestormer van de wereld’. “Ik zoog het leven optimaal op. De mensen waar ik mee reisde – de meesten al wat ouder – noemden me ‘de jonge onderzoeker’. “Maar voor Karel – hoewel de ‘gonzo’-thematiek van de eerste spattekeningen anders zou kunnen doen vermoeden – geen walk on the wild side, geen experimenten met drugs en seks, geen drank-overgoten nachten in muziekkelders of nachtclubs. “Ik ben een brave zijlijn-observant,” glimlacht hij bijna verontschuldigend.

Karl Lindemann

De manier waarop Karel zich bijna rücksichtslos op zijn onderwerpen stort lijkt niet in overeenstemming met zijn bescheiden karakter. Hij duikt onder in de materie en heeft geen rust tot hij alles wat hij wil weten, alles wat hij wil zien, tot zich heeft genomen. Zijn geschiedenisproject over Museum Elburg (een voormalig Agnietenklooster) bijvoorbeeld. Zijn over foto's 'geprojecteerde' pentekeningen brengen het dagelijks reilen en zeilen van toen tot leven. Als je er lang naar kijkt, hoor je ruisende habijten en verre klokken, ruik je de flauwe kippensoep die straks in de refter geserveerd gaat worden, wil je ineens weten wat die vrouwen dreef. Het is een beetje alsof je een

antieke stekker in een modern USB-slotje steekt en tot je grote verbazing merkt dat het pást. Vergis je niet: zonder het tekenwerk had jij nooit die gedachten gekregen, was die nieuwsgierigheid nooit opgewekt. En zonder de drang van de tekenaar om zoveel mogelijk te 'proeven' van zijn onderwerp hadden de tekeningen die kracht niet gehad. Was de verbinding niet tot stand gekomen. De verbinding tussen heden en verleden, de verbinding tussen mensen onderling.

“Als ik gegrepen word, verandert er iets. Ik word dan één en al nieuwsgierigheid. Oh nee, ik word zéker geen stoere held, het is meer dat die schuwheid zoals jij het noemt plaats maakt voor nieuwsgierigheid, ik wil

23-0512

alles weten, het wiel desnoods opnieuw uitvinden. Ik zie mezelf als een tekenende verteller. Ik zou willen vertellen op de manier waarop Lou Reed zijn teksten brengt. Net zo indringend in ieder geval.”

Maar ‘time waits for no one’, en Lou Reed is ook al dood. Het is mooi om bescheiden te zijn, maar als je gezien wil worden, moet je jezelf natuurlijk wél zichtbaar maken en vandaag de dag ontkom je dan niet aan het fenomeen social media. Dat doet Karel met – onder meer – de nieuwe website op een niet alleen schitterende, maar voor zijn doen waanzinnig gestructureerde manier. Hij moet lachen. Om zover te komen was de hulp en zakelijke kijk van mijn partner

Sharon onmisbaar. Zij heeft me geholpen om structuur aan te brengen in mijn activiteiten en ze stimuleert me om vooral ook online zichtbaar te zijn. Onder de paraplu ‘verhalen dichtbij brengen’ ben ik voor de exposure Rotterdammers gaan portretteren. Die portretten vormen het basismateriaal voor de expositie Couleur Locale.”

De tentoonstelling bij Hans Walgenbach Art & Books is erg belangrijk voor hem. “Ik heb voornamelijk schrijversportretten geëxposeerd. Kunst als bijvangst van een illustratieopdracht. Kunst en illustratie staan op gespannen voet met elkaar. In Nederland is het over het algemeen geen compliment

als je tegen een illustrator zegt dat hij kunst maakt. Je maakt een kunstenaar ook niet blij als je zijn werk illustratief noemt. Vreemd hè, terwijl in Engeland het woord ‘artist’ zowel illustrator als een kunstenaar wordt aangeduid. Met deze expositie kom ik in zekere zin uit de kast als kunstenaar.”

De man die Karel stimuleerde om zijn vrije werk serieus te nemen was George Deibel. “Hij was een klant van mij. Ik maakte voor hem een zeer eigenzinnige huisstijl, want hij doet ‘advies in alles’. Daarna bleven we elkaar ontmoeten. Als ik werk liet zien, herkende hij onmiddellijk wat ik had gedaan. Ik had zoveel pogingen gedaan om

meer beweging in mijn werkzaamheden te krijgen. Mijn vraag aan hem was: “Ik investeer zo veel en iedere keer opnieuw, maar het levert steeds net niet op wat ik ervan verwacht... Kun je me advies geven... in alles?” En dat deed hij, op zijn unieke manier. Hij doet schijnbaar niets maar onder-tussen gaf hij me vleugels. Toen ik hem vroeg wat zijn beweegreden was om me te helpen zei hij dat hij me wilde aanduwen en dat hij vooral wilde stimuleren dat ik mijn vrije werk serieus zou nemen, want dat is de bron van alles wat ik te bieden heb.”

Karel is nog lang niet klaar. In de toekomst wil hij op reis met zijn partner. “Drie maanden

hier, drie maanden daar... Dat kan ook artistiek gezien wat opleveren, want van nature ben ik een ontzettende huismus.” Ook staat er een project over Van Kinsbergen op stapel. Dat moet in 2019 gestalte krijgen. Van Kinsbergen (1735-1819) was een admiraal die eigenlijk net zo beroemd wilde zijn als Michiel de Ruyter, maar hij had de pech dat hij leefde in een tijd waarin de marine niet veel meer voorstelde. Hij was beroemd in zijn tijd. Er zijn zeventien straten naar hem genoemd, een brug en twee scholen, maar vandaag kent niemand hem meer. Het was een interessante man en het is een uitdaging om zijn verhaal... dichtbij te brengen.”

Karel heeft kennelijk een zwak voor de anti-held, ongeacht uit welke periode. Zo wijdde hij een boekje aan voormalig poppenspeler Jozef van den Berg, die in den Here geraakte en op een bepaald moment domicilie koos in een fietsenstalling bij het gemeentehuis in Neerijnen. De burgemeester kon dat niet over zijn kant laten gaan en zette Van den Berg uit zijn onderkomen, waarop deze zich onder een kweeperenboom installeerde.

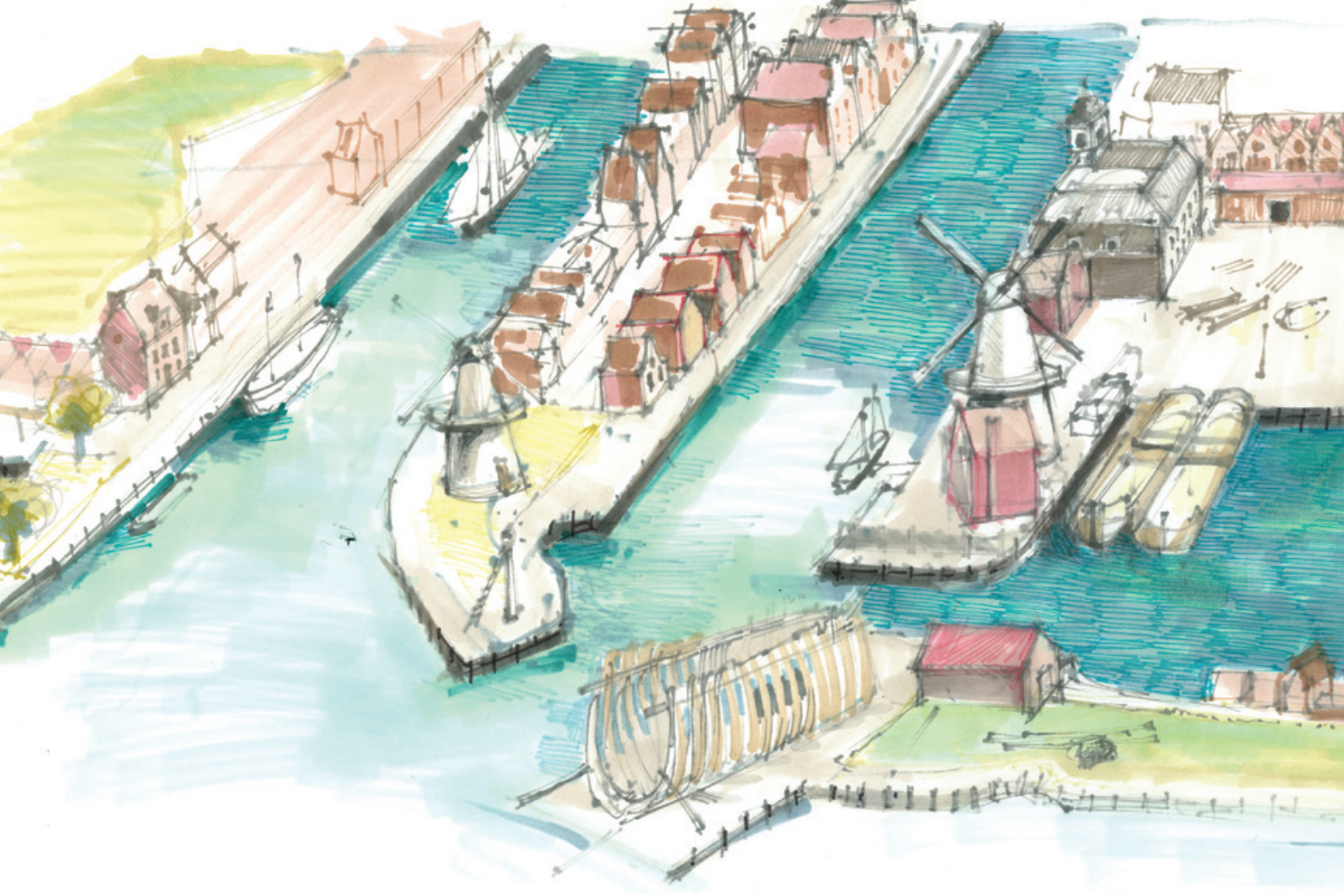
En dan is er natuurlijk nog de prachtige, tragikomische figuur van de Man van La Mancha, Don Quixote. Vereeuwigd door Miguel de Cervantes Saavedra. Karel wil – nog steeds – niets liever dan de romantische

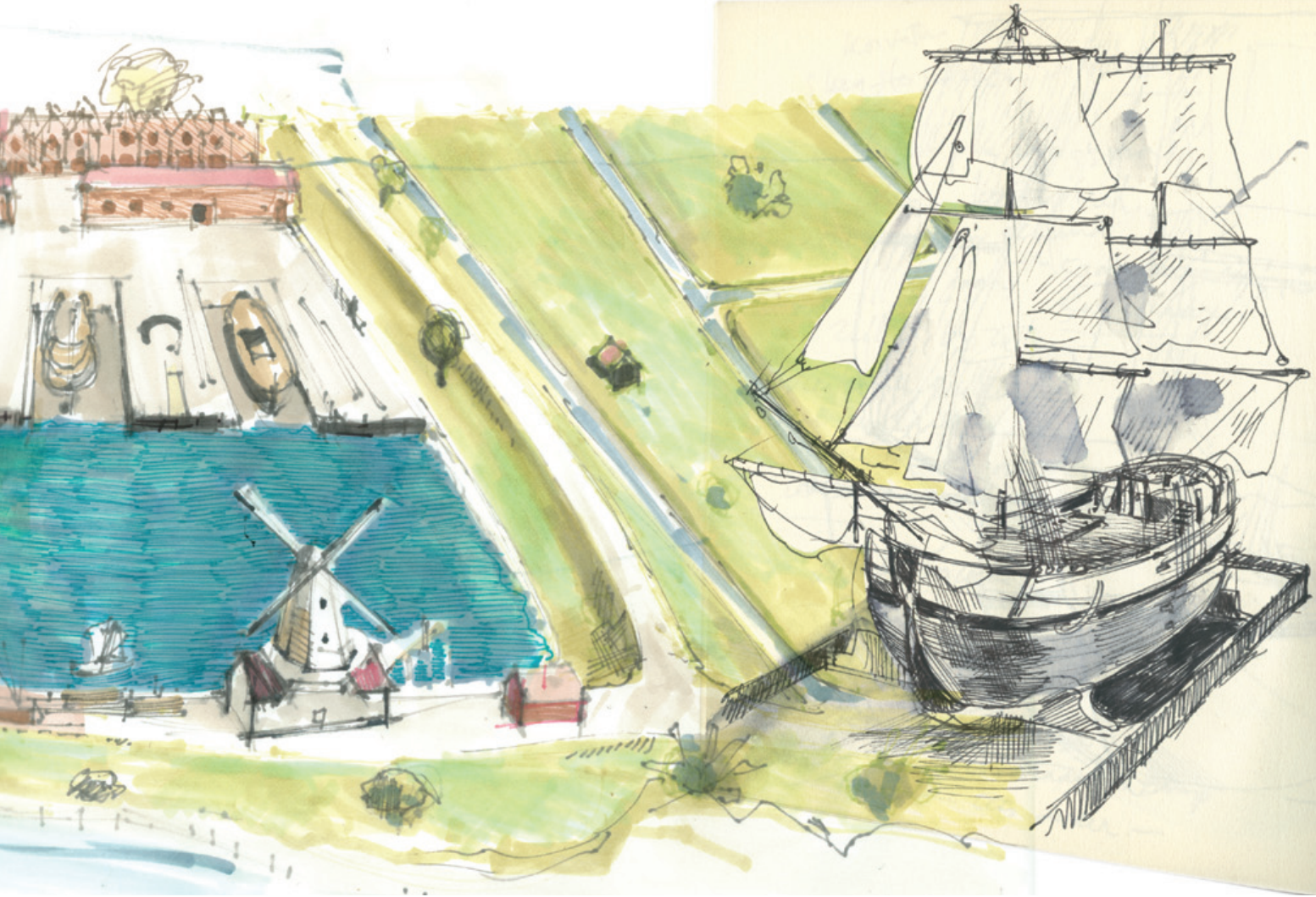
ridder en zijn belevenissen in beeld brengen. Hij waagde een kans. Hij deed een poging om illustraties te mogen verzorgen toen het boek in 2005 400 jaar eerder voor het eerst was verschenen. Hij waagde een kans. Bij het 400-jarig jubileum van de verschijning van het boek (in 2005) bood hij zich aan als illustrator. Hij vond de gravures van Doré – hoe briljant ook – toch een beetje te antiek voor de tijdgeest van nu. Karel maakte een aanzet in drie ‘lagen’: de zwarte laag vertelt het verhaal, de grijze geeft de couleur locale weer en in de zilverlaag tot slot spelen verbeelding en realiteit een schaduwspel. Vertaler Barber van der Pol zag het helemaal voor zich; de uitgever, helaas, durfde het niet aan.

“Illustratie is de sluitpost op elke begroting, zowel qua geld als qua tijd. Een illustrator wordt opgeleid als in-beeld-brenger, niet als verteller. Er wordt van hem verwacht dat hij snel en efficiënt werkt. Terwijl er met een beetje meer tijd en verbeeldingskracht verschrikkelijk veel te winnen valt. Don Quixote is zó’n rijk verhaal. Maar daar moet je dus tijd insteken, bergen tijd. En op die manier verdient het niet. Het is nog altijd mijn droom om het boek op mijn manier te mogen verbeelden. Hoewel, ik heb momenteel wél een droomopdracht, dus ik mag eigenlijk niet zeuren: een tentoonstelling over christendom en antisemitisme, met een grote rol voor mij als tekenaar.”

Grote rol voor bescheiden tekenaar. Pas maar op, Karel Kindermans. Straks word je nog een held.

Colofon

© 2017 tekst Bernadette Neelissen

Op 4 juli 1994 schreef Bernadette Neelissen in het Rotterdams Dagblad naar aanleiding van een expositie in café restaurant Soif het artikel 'Zen en de kunst van het tekenen.' Dit artikel is te vinden: www.kindermans.nl/projecten/tekenaar/spattekeningen

Na 23 jaar vroeg de tekenaar of zij een nieuw artikel wilde schrijven bij zijn expositie *Couleur Locale* bij Walgenbach Art & Books van 6 mei tot 17 juni 2017.

